

”Facebook” - ”Joonatan”

Sataman ilta 20.4.2021

Arto Malmberg

Messikysymykset ovat tekstin lomassa punaisella.

Keskittykää niihin kysymyksiin mitkä tuntuvat ajankohtaisilta.

Tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen Jumalan Pyhän Hengen vaikutusta kokoontumiseenne.

Arto ottaa mielellään vastaan ”kaikenkarvaista palautetta” opetukseen ja kysymyksiin liittyen.
arto@satamaseurakunta.fi

Tämän illan Facebookin päähenkilö on Joonatan. Nimi tarkoittaa Jahve antoi. Jahve eli Herra, on Israelin Jumalan yleisin nimi VT:ssa se mainitaan siellä yli 6.800 kertaa. Joonatan on todennäköisesti nimensä perusteella ollut odotettu poika, Herran antama. Hän oli Israelin ensimmäisen kuninkaan Saulin vanhin poika.

Joonatanin vaiheita

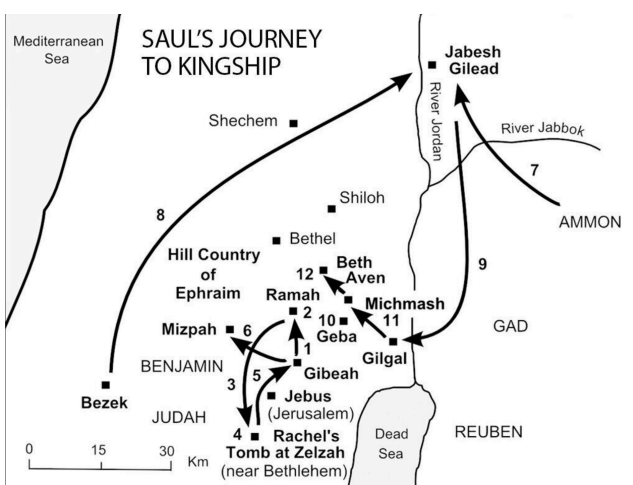
1. Joonatanin aloite

Joonatan mainitaan ensimmäisen kerran silloin, kun hänen isänsä Saul oli ollut kuninkaana reilun vuoden ajan.

2 kun Saul valitsi itsellensä kolmetuhatta miestä Israelista, ja näistä oli kaksituhatta Saulin kanssa Mikmaassa ja Beetelin vuoristossa, ja tuhat Joonatanin kanssa Benjaminin Gibeassa. Mutta muun väen hän oli päästänyt menemään, kunkin majallensa.

3 Mutta Joonatan, Saulin poika, löi kuoliaaksi filistealaisten maaherran, joka asui Gebassa, ja filistealaiset saivat sen kuulla. Silloin Saul puhallutti pasunaan kaikkialla maassa ja käski sanoa: ”Hebrealaiset kuulkoot tämän.”

1. Sam 13

Joonatan oli tuhannen miehen päällikkönä Gibeassa. Saulilla itsellään oli 2000 miestä komennettavanaan Mikmaasissa ja vähän myöhemmin he siirtyivät Gebaan.

Noihin aikoihin Joonatan surmasi filistelaisten maaherran Gebassa, jonka seurauksena filistelaiset kokosivat sotajoukkonsa israelilaisia vastaan. Saul puolestaan julisti liikekannallepanon Israelin puolella ” pasunaan puhaltamalla”. Kansaa pyydettiin

kokoontumaan Gilgaliin.

Filistelalaisilla oli
30 000 sotavaunua
6000 ratsumiestä
muutaväkeä, kuin merenrannalla hiekkaa... eli todella suuri joukko väkeä.

Filiselaiset leirityivät Mikmaaseen, vastapäätä Beet-Aavenia.

Filistealaisilla oli hurja ylivoima. Israelilaiset piiloutuivat, luoliin, onkaloihin, kallionrotkoihin, hautoihin ja kaivoihin. Osa pakeni Jordanin yli itään Gaadin alueelle ja jopa Gileadiin asti, useiden kymmenien kilometrien päähän.

Sauli jäi pelokkaiden sotilaidensa kanssa Gilgaliin vajaan 15 km päähän Filistelaisten pääjoukosta.

Saul odotti tuskaisat seitsemän päivää, ajan jonka Samuel oli kehoittanut odottamaan häntä.

Kun Samuelia ei kuulunut ja sotaväki alkoi harvenemaan Saulin ympärillä, hän uhraisi polttouhrin.

Sen hän teki omien sanojensa mukaan ”etsiäkseen Herran mielisuosiota”.

Kuitenkin näin tehdessään hän toimi Jumalan käskyjä vastaan.

Uhrien uhraaminen oli pappien yksinoikeus.

Uhraamisen jälkeen Samuel tuli paikalle ja nuhteli Saulia siitä ettei hän jaksanut odottaa.

Samuel jätti Saulin harvenevan sotajoukon kanssa Gilgaliin.

Miehiä oli paikalla enää 600.

Saul ja Joonatan siirtyivät jossain vaiheessa Gebaan, 5 km:n päähän Mikmaasia.

Filistealaisten leiristä lähti ryöstöosastoja eri suuntiin.

Israelilaisten sotavarusteet olivat varsin alkukantaiset.

Miekka ja keihäs löytyivät ainoastaan Saulilta ja Joonatanilta.

Sovellus;

Saul halusi palvella Jumalaa itselleen sopivalla tavalla.

Hänelle jumalanpalvelus oli enemmänkin uhreilla lepyttelyä, kuin suhteessa elämistä tai kuuliaisuutta Jumalan käskyille.

Millainen on meidän suhteemme Jumalaan?

Onko se ”lepyttelyä” ja menestyksen hakemista vai elämmekö suhteessa häneen?

Usein kuulee puhuttavan myös siitä, kuinka joku palvelee Jumalaa omalla tavallaan ja kuinka hänellä on ihan omanlainen uskonnäkemyks.

Raamatun mukaan Jumala voidaan kohdata vain Hänen ehdoillaan.

Meille on annettu vain yksi tie hänen yhteyteensä ja se tie on Jeesus Kristus.

Ei ole muuta tietä.

Myöskin kuuliaisuus Herraa kohtaan on tärkeämpää, kuin meidän uhrimme.

Tähän päivään sovellettuna uhrimme voisi olla vaikka ylistyksen laulaminen tai rukoileminen, jotka molemmat ovat tärkeitä asioita.

Jos kuitenkin samaan aikaan laiminlyömme jatkuvasti lähimmäisiämme, on uskomme mennyt vikaan.

1. Mitä kuuliaisuus tarkoittaa omassa elämässäni?

2. Millaista itsevalittua Jumalan palvelusta tunnistat omassa elämässäsi?

2. Voittamaton vihollinen?

Edellä kuvattu tilanne Israelin historiassa oli uhkaava ja lamaannuttava.

Ei ihme jos Saulilla ja Israelin sotaväellä hieman puntti tutisi.

Jo tässä vaiheessa voimme nähdä, ettei Saul kuninkaana oikein täyttänyt paikkaansa.

Saul ei pystynyt tekemään aloitetta vihollisen kaatamisessa.

Tilanteesta huolimatta porukassa oli yksi mies, jolla oli eri meininki.

1. Samuelin kirja:

14:6 Ja Joonatan sanoi palvelijalle, joka kantoi hänen aseitansa: "Tule, menkäämme lähelle noiden ympärileikkaamattomain vartiostoa; ehkä Herra on tekevä jotakin meidän puolestamme, sillä ei mikään estä Herraa antamasta voittoa harvojen kautta yhtä hyvin kuin monien."

Aseenkantaja lupasi seurata ja luotti Joonatanin päätöksiin. He näyttäytyivät filistealaiselle vartiostolle.

Joonatan oli päättänyt toimia tietyllä tavalla, riippuen siitä miten vartiosto reagoisi nähtyään heidät.

Tuota reagointia hän piti Herran antamana merkinä.

14:12 Ja vartioston miehet huusivat Joonatanille ja hänen aseenkantajalleen ja sanoivat: "Nouskaa tänne meidän luoksemme, niin me ilmoitamme teille jotakin." Silloin sanoi Joonatan aseenkantajallensa: "Nouse minun perässäni, sillä Herra on antanut heidät Israelin käsiin."

14:13 Ja Joonatan kiipesi käsin ja jaloin ylöspäin, ja aseenkantaja hänen perässään. Ja he kaatuivat Joonatanin edessä, ja aseenkantaja löi heidät kuoliaaksi hänen jäljessään.

14:14 Tässä ensimmäisessä kahakassa surmasivat Joonatan ja hänen aseenkantajansa noin kaksikymmentä miestä, noin puolen auranalan suuruisella maa-alalla.

14:15 Silloin syntyi kauhu leirissä ja sen ulkopuolella, koko sotaväessä; myös vartiosto ja ryöstöosasto joutuivat kauhun valtaan. Maakin järisi, ja niin syntyi Jumalan kauhu.

Tästä kaikesta seurasi se, että Saul hyökkäsi joukkoineen filistealaisten leiriin.

Leirissä valitsi tuolloin täysi sekasorto ja filistelaiset taistelivat toisiaan vastaan. Israel rohkastui ajamaan vihollista takaa reilu 20 km Aijaloniin asti ja sai osavoiton heistä sinä päivänä.

He voittivat vihollisen, jolla oli yksistään sotavaunuja 50 kertaa enemmän kuin israelilla oli miehiä valmiina taistelemaan.

Jokainen tiesi ihan varmasti kenen voimasta tämä voitto tuli.

Kuitenkin tarvittiin yksi mies, joka lähti uskossa liikkeelle.

Tuo mies oli Joonatan.

Joonatanilla oli luottamus Herraan, aseenkantajalleen hän sanoo: ” ehkä Herra on tekevä jotakin meidän puolestamme, sillä ei mikään estä Herraa antamasta voittoa harvojen kautta yhtä hyvin kuin monien.”

Herra antoi voiton ja tuohon voittoon saatoi liittyä myöhemmin nekin, jotka peloissaan olivat piiloutuneet ja lähteneet karkuun.

Fyysistä vihollista pahempi vastustaja olikin israelilaisten mielessä, mielenlinnakkeissa.

Sauli ja muut sotilaat, eivät nähneet Jumalan mahdollisuuksia tässä tilanteessa.

Sovellus;

Onko meille joku asia, tilanne, olosuhde noussut voittamattomaksi viholliseksi. Viholliseksi joka tuntuu murskaavan alleen.

Se voi olla hankala ihmissuhde.

Se voi olla vastoinkäyminen työssä tai perheessä.

Se voi olla sairaus, katkeruus, velkavankeus, työttömyys, talousvaikeudet, riippuvuus, ties mitä.

Yksi suuri vihollinen näissä tilanteissa on se, ettei pysty näkemään Jumalan mahdollisuuksia.

Silloin suurin taistelu käydään mielessämme.

Jumalalla on meille olemassa koko sota-asu:

totuuden vyö - on tärkeä tunnistaa ja tunnusta totuus elämästä,

vanhurskauden haarniska - uskon kautta ymmärrän olevani Jumalan hyväksymä,

Pelastuksen kypärä - ajatukset kääntyneenä Jeesukseen,

Uskon kilpi - olosuhteista huolimatta usko ja luottamus Jumalan huolenpitoon.

Hengen miekkka - Jumalan sana, on hyökkäys ase, jolla voimme hyökätä oman mielen linnakkeitamme vastaan.

Kun oma mieli sanoo, ”minut on hyljätty”. Jumalan sana sanoo ” **sitä, joka minun luokseni tulee, minä en heitä ulos**”.

Kun oma mieli sanoo, ”minulla ei ole toivoa”,

Jumalan sana sanoo: ”Me olemme kaikin tavoin ahdingossa, mutta emme umpikujassa, neuvottomat, mutta emme toivottomat”.

Herra voi antaa meille voiman käydä kaiken läpi, silloinkin kun kyseessä on ylivoimainen este.

3. Miten sinä käytät Jumalan sanaa omissa haasteissasi?

Palataan Joonataniin.

3. Liiton solminen

Jonatan tutustui Daavidiin, tämän voitettua Goljatin kaksintaistelussa. Daavid jäi tuolloin Saulin palvelukseen ja ilmeisimmin Joonatan ja Daavid ehtivät tutustua hyvinkin toisiinsa.

1 Kun hän oli lakannut puhumasta Saulin kanssa, kiintyi Joonatan kaikesta sielustaan Daavidiin, ja Joonatan rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.

2 Ja Saul otti hänet sinä päivänä luoksensa eikä sallinut hänen enää palata isänsä kotiin.

3 Ja Joonatan teki liiton Daavidin kanssa, sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.

4 Ja Joonatan riisui viitan, joka hänellä oli yllänsä, ja antoi sen Daavidille, ja samoin takkinsa, vieläpä miekkansa, jousensa ja vyönsä.

1. Sam 18

Daavidin otteet vakuuttivat Joonatanin. Heissä oli paljon samaa.

Molemmat kävivät ylivoimaista vihollista vastaan ja voitettuaan vihollisen, toisetkin rohkaistuivat taistelemaan.

Heillä oli sama Henki ja sama mieli. Näin he saattoivat rohkaista toinen toistaan. Joonatanin ja Daavidin solmiessa liiton he halusivat vahvistaa molemminpuolista ystävyyttä ja taata sen kestämisen vastoinkäymisten kohdatessa.

Tuo liitto solmittiin Herran edessä, joka edusti korkeinta oikeusturvaa.

Herra valvoi liittoa, oli liiton suojelija. Liitto oli enemmän kuin sopimus siitä että ollaan hyvän päivän kavereita, se oli vankka sitoutuminen toimia toisen parhaaksi.

Liiton merkiksi Joonatan antoi tärkeää henkilökohtaista omaisuuttaan, sota-aseensa.

Sovellus: Joonatan oli valmis laittamaan paljon peliin Daavidin tähden.

Hän oli valmis sitoutumaan ja toimimaan hänen parhaaksensa.

Uskollisuus ja periksiantamattomuus kuvaavat Joonatania.

Kuinka paljon olen valmis satsaamaan uskon veljeen tai uskon sisareen?

Tarvitsemme toisiamme, tarvitsemme saman henkisiä ympärillemme.

4. Kuinka sitoutunut olen kulkemaan lähimmäiseni rinnalla?

5. Mikä siinä on hyvää ja missä olisi parantamisen varaa?

Tämä ei tarkoita sitä, että meidän pitäisi olla valmiina tekemään niin kaikkien ihmisten kohdalla.

Yhdenkin ihmisen rinnalla kulkeminen on tärkeää.

Joonatanin ja Daavid ystävyyden taivaalle kerääntyy pilviä.

4. Liittouskollinen

Saulin epävakaa ja suorastaan vainoharhainen käytös myöhemmin Daavidia kohtaan koetteli liittoa.

Kertomus ei viesti siitä, että Joonatanilla olisi ollut vaikeuksia liiton pitämisessä. Kuitenkin olosuhteet huomioiden, kiusaus liiton rikkomiseen Joonatanin puolelta on ollut houkutteleva. Olihan Daavid vallan perimiseen nähden hänelle uhka ja kilpailija. Vaikkakin Jumala oli jo hyljännyt Saulin suvun kuninkuuden.

1 Ja Saul puhui pojallensa Joonatanille ja kaikille palvelijoilensa, että Daavid olisi surmattava. Mutta Saulin poika Joonatan oli suuresti mieltynyt Daavidiin.
2 Sentähden Joonatan ilmaisi sen Daavidille ja sanoi: "Minun isäni Saul koettaa saada sinut surmatuksi. Ole siis varuillasi huomenaamuna, kätkeydy ja pysy piilossa.
3 Mutta minä menen ja asetun isäni viereen kedolle, sinne, missä sinä olet, ja puhun sinusta isälleni; ja jos jotakin huomaan, niin minä ilmaisen sen sinulle."

1.Samuelin kirja 19

Joonatan puhui hyvää Daavidista isällensä Saulille ja puolusti häntä. Joonatan kertoi Daavidille Saulin aikeista ja näin suojasi ystäväänsä, oman henkensäkin uhalla.

Joonatan myös parhaansa mukaan toimi sillanrakentajana kuninkaan ja Daavidin välillä.

Joonatan oli todella vaikeassa paikassa. Hänen paras ystävänsä oli hänen isänsä vihaama. Joonatan oli lojaali kuitenkin myös isäänsä kohtaan. Hän toimi hyvin diplomaattisesti ja rakentavasti. Sanoisin että Joonatan oli rauhantekijä

Sovellus:

Jeesus sanoi vuorisaarnassaan, ”Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman. Matt. 5:9

Kääntäen sama asia, Jumalan lapset ovat rauhantekijöitä.

Mistä meidät tunnistetaan, olemmeko rauhan vai rauhattomuuden tekijöitä?

Millaista hedelmää toimintani tuottaa?

Korona-aika on tuonut mukanaan otolliset puitteet vastakkainasettelulle.

Menneen vuoden aikana olen saanut usein vilpittömien kristittyjen levittämää informaatiota, joka osaltaan vahvistaa ennakkoluuloja päättäjiämme kohtaan.

Olen myös henkilökohtaisesti joistakin asioista ja linjauksista eri mieltä maamme hallituksen.

Siitä huolimatta näen tehtäväni Kristuksen seuraajana, olla tuomassa toivoa toivottomuuteen ja lohtua lohduttomuuteen.

Olla rakentamassa rauhaa epävakauden keskellä.

Rauhaa ei mielestäni rakenna kaikkien mahdollisten uhkakuvien ja salaliittojen esitelmöinti.

Paras tulevaisuuden turva, on elämä Kristuksessa.

Meidän tehtävämme Kristittyinä on viedä edelleen ilosanomaa.

Ilosanomamme on se, että Jumalan valtakunta on Jeesuksessa Kristuksessa, Jumalan pojassa tullut lähellemme.

Luonnostamme me ihmiset olemme kapinassa Jumalaa vastaan.

Meitä kutsutaan kapinavaltakunnasta, Jumalan valtapiiriin.

Sinne on jokaisen ihmisen mahdollista päästä sisälle, kääntymällä pois omantahdon tieltä, Jumalan tahdon tielle.

Tunnustamalla kapinamme, syntimme ja turvaamalla Jeesukseen Kristukseen syntiemme sovittajana, meistä voi tulla Jumalan valtakunnan kansalaisia, hänen lapsiaan.

Jos nyt ymmärrät olevasi kapinassa Jumalaa vastaan ja haluat vaihtaa puolta, rukoile perässäni.

Herra Jeesus Kristus,

Olen tehnyt syntiä sinua ja lähimmäisiäni vastaan.

Uskon että olet sovittanut syntini.

Tahdon kääntyä oman tahdon tieltä, sinun tahtoosi.

Kiitos että saan uskoa syntini anteeksi,

Kiitos että saan tulla lapseksesi, aamen.

5. Joonatanin viimeiset vaiheet

Hypätään Joonatanin elämässä vuosia eteenpäin. Tilanne on se, että Saul on vuosien ajan jahdannut Daavidia aina vetäen vesiperän. Joonatan menee tapaamaan Daavidia, emme tiedä kuinka monta vuotta on kulunut viime tapaamisesta, kenties useampia vuosia. Joonatan palveli edelleen isänsä joukoissa. Hän oli kuitenkin uskollinen myös Daavidille.

16 Silloin Saulin poika Joonatan nousi ja meni Daavidin luo Hoorekseen ja rohkaisi häntä Jumalassa.

17 Hän sanoi hänelle: "Älä pelkää; sillä minun isäni Saulin käsi ei ole tapaava sinua, vaan sinusta tulee Israelin kuningas, ja minä tulen olemaan lähinnä sinua. Myös minun isäni Saul tietää kyllä sen."

18 Sitten he molemmat tekivät liiton Herran edessä. Ja Daavid jäi Hoorekseen, mutta Joonatan palasi kotiinsa.

1. Sam 23

Joonatan tuli Daavidin luo rohkaisemaan häntä Jumalassa.

Suomen kielisestä käännöksestä ymmärrän niin, että Joonatan itse eläen Herran yhteydessä ja johdatuksessa rohkaisi Daavidia.

Ymmärrän sen myös niin, että Joonatan rohkaisi Daavidia elämään Jumalan yhteydessä, vahvistumaan Herrassa.

Molemmat tulkinnat korostaa Jumalan osuutta kaiken keskellä.

Daavid oli vuosikausia paennut hallitsevaa kuningasta ja nyt kruununperijä tulee kertomaan että Daavidista tulee kuningas.

Joonatanin teko ja toiminta on huikeeta.

Se on pyyteettöntä ja puhuttelevaa.

Saul koitti pitää kiinni vallasta kaksin käsin, kun taas Joonatan halusi pysyä syrjässä valtataistelusta ja nähdä Daavidin tulevana kuninkaana.

Joonatanin sanat varmasti rohkaisivat Daavidia tosi paljon.

He uudistivat jo aiemmin solmimansa liiton.

Tämä kerta oli ilmeisesti viimeinen, kun Joonatan näkee Daavidin.

Vaikka Joonatan näki Daavidin tulevana kuninkaana ja itsensä hänen lähimpänä miehenään, se ei koskaan toteutunut hänen osaltaan.

Joonatan kaatui kahden veljensä ja isänsä kanssa samassa taistelussa filistealaisia vastaan.

Sovellus:

Itseäni jäi kovasti pohdituttamaan Joonatanin elämä ja kuolema.

Joonatan oli uskollinen Jumalan suunnitelmalle ja Jumalan tahdolle.

Hän myös kunnioitti isäänsä kuolemaansa asti.

Ymmärrän hänen taistelleen ennen muuta Israelin kansan puolesta, ei sen puolesta että hänen isänsä valtakausi jatkuisi.

Joonatanin unelmahan oli että Daavid hallitsee.

Olisiko Joonatanin pitänyt jättää isänsä ja siirtyä Daavidin puolelle?

Emme tiedä millaisia pohdintoja hän on mielessään käynyt.

Se lienee varmaa, että Joonatanilla on täytynyt olla monta ristiriitaista hetkeä Saulin rinnalla.

Välillä on taisteltu todellisia vihollisia vastaan ja välillä menty Saulin vainoharjojen mukaan.

Miksi mies joka oli uskollinen Daavidia kohtaan, mies joka toimi sillanrakentajana ja luotti Jumalaan, kuoli ennen Daavidin valtaan astumista?

Eikö Joonatanista olisi ollut hyötyä Daavidin valtaan nousussa.

Miksi hänelle kävi, niin kuin kävi?

Joonatanin työ jäi kesken, vai jäikö sittenkään?

Voiko olla niin että ihmisten ja Joonatanin näkökulmasta työ jäi kesken, mutta Jumalan valtakunnan näkökulmasta hän sai tehtävänsä päätökseen.

Luotetaan Jumalaan silloinkin, kun oma ymmärryksemme ei riitä käsittämään hänen suunnitelmaansa.

6. Mikä Joonatanin elämässä puhuttelee sinua?

7. Mitä voisit/haluaisit soveltaa hänen elämästään omaan elämääsi?

Kertaus:

- Kuuliaisuus Jumalalle on tärkeämpää, kuin meidän uskonnollisuutemme.
- Usein suurin hengellinen taistelu käydään meidän omassa mielessämme.
- Kuinka valmis olen sitoutumaan rinnalla kulkemiseen ja rohkaisemiseen vastoinkäymisten kohdatessa?
- Millaista hedelmää toimintani tuottaa? Olenko rauhan vai rauhattomuuden tekijä?
- Jumalan näkökulma on laajempi. Jumalan valtakunnan näkökulmasta asiat eteen moninaisin tavoin.